

# BRANDBRIEF LIMBURGSE BESTUURDERS AAN HET KABINET

22 mei 2023

Vanuit de gemeenten in Limburg zijn de afgelopen jaren voortdurend veel inspanningen geleverd om (Oekraïense) vluchtelingen en statushouders op te vangen.

Er zijn opvanglocaties opgezet, waarbij we konden vertrouwen op de onvermoeibare inzet van niet alleen onze eigen organisaties, maar ook vanuit het maatschappelijk veld. Talloze vrijwilligers doen dagelijks hun best om Limburg een warm thuis te laten zijn voor verschillende groepen ontheemden.

Er bestaat dan ook geen twijfel over de urgentie of de medemenselijkheid, die wij vanuit onze regio voelen en de bereidheid om het verschil te maken in de opgave waar wij gezamenlijk voor staan. Dat hebben wij gedaan en wij zouden willen dat we dat konden blijven doen

**Als lokale bestuurders hebben we evenwel een bredere verantwoordelijkheid. Wij moeten vooruitzien en constateren nu met elkaar, dat de aanpak van het vluchtelingenvraagstuk in ons land niet langer houdbaar is, omdat we moeten vrezen voor een ontwrichting van de samenleving. Immers, het absorptievermogen van onze gemeenten is niet onbeperkt. Sterker nog, we constateren dat we in onze gemeenten al tegen de grenzen van dat vermogen zijn aangelopen.**

Dit komt tot uitdrukking in verschillende domeinen:

- Ten eerste op het gebied van **huisvesting**; er is een nijpend tekort aan woningen voor verschillende doelgroepen in onze samenleving. Als gemeenten ervaren we dat op dagelijkse basis. Het simpelweg de druk opvoeren op gemeenten om méér statushouders en vluchtelingen van woonruimte te voorzien, speelt bevolkingsgroepen uit elkaar.
- Dit leidt tot **sociale ontwrichting** die breder speelt voor onze regio. Zoals is beschreven in het recent verschenen rapport 'Elke regio telt!', versterkt het huidige rijksbeleid vooral de regio's die al sterk zijn. Dit gegeven is relevant voor onze regio, die volop inzet op structurele economische ontwikkeling en tegelijkertijd te maken heeft met kwetsbare buurten met meer dan 60% sociale woningbouw.
- Daarbij maken we ons zorgen om verstoring van de **openbare orde en het maatschappelijk (en politiek) draagvlak**. Het draagvlak ten aanzien van asielmigratie is grillig en gepolariseerd. Gevreesd wordt dat de polarisatie toeneemt, met alle gevolgen van dien. En dat in een regio waar de capaciteit van veiligheidspartners in relatie tot de aanwezige problematiek al onder hoogspanning staat. De druk op veiligheidspartners neemt momenteel toe, mede als gevolg van de landelijke aanpak van het vluchtelingenvraagstuk.
- Tenslotte: huisvesting is één deel van de opgave, maar **ondersteunende faciliteiten als zorg, onderwijs en psychosociale bijstand** zijn minstens zo belangrijk. Juist in deze domeinen is er sprake van groot personeelstekort en lange wachtlijsten. Ook hier zijn de draagkracht en het absorptievermogen eindig.

OVERWEGENDE DAT:

- het Rijk op 26 augustus 2022 de 'asieldeal' presenteerde met interbestuurlijke afspraken tussen Rijk, VNG, IPO en het Veiligheidsberaad met als doel om uit de asielcrisis te komen
- in deze 'asieldeal' is uitgesproken dat de Veiligheidsregio's bereid waren de CNO (met verhoogde taakstelling van 225+225 opvangplekken) voorbij 1 oktober 2022 open te houden tegen een aantal duidelijke voorwaarden (zie bijlage)
- we met elkaar constateren dat er weinig van de gemaakte afspraken terecht is gekomen van Rijksweg; dit terwijl we binnen de gemeenten onverminderd doorgaan met de invulling van onze opgave
- we inmiddels weten dat migratiestromen een blijvend fenomeen zijn en dat het dus realistisch is te veronderstellen dat in de komende periode, het aantal mensen dat zal vluchten van huis en haard steeds groter wordt
- dit gegeven inderdaad bevestigd wordt in de brief die de staatssecretaris op 28 april jl. naar de Tweede Kamer stuurde en waarnaar ook verwezen wordt in de brief die naar ons werd verstuurd op 2 mei jl.

- in laatstgenoemde brief weliswaar wordt ingezet op een reeks nieuwe maatregelen, maar de gekozen strategie van het kabinet ongewijzigd blijft
- het 'wegdecentraliseren' van problemen naar medeoverheden als gemeenten die over onvoldoende middelen beschikken (huizen, zorg, onderwijs, geld, personeel) om de bestaande problemen op te vangen, in de praktijk immers niet langer adequaat blijkt
- toenemende instroomcijfers allerminst gerust stellen en de vrees voor maatschappelijke ontwrichting voeden

**ROEPEN WIJ HET KABINET OP OM SAMEN TE WERKEN AAN EEN STABIELE TOEKOMST EN VERSTERKING VAN HET VERTROUWEN IN DE OVERHEID EN DUS:**

- de benoemde crisis nu daadwerkelijk als een crisis te gaan bestrijden en een doortastende aanpak op landelijk niveau neer te zetten waarbij de inzet van voorhanden zijnde bevoegdheden van de Commissaris van de Koning en de minister(-president), niet wordt geschuwd
- de crisisbestrijding door te vertalen naar echte effectieve acties op Europees niveau, die moeten leiden tot een substantiële vermindering van de instroom van vluchtelingen op de korte termijn.
- concreet pleiten wij voor de instelling van een staatscommissie migratie, die zich niet alleen over de instroom, de procedure en de uitstroom moet buigen, maar tot een samenhangend advies zou moeten komen. Wij zijn bekend met de staatscommissie 'Demografische Ontwikkelingen 2050', maar zien hier onvoldoende focus op de beschreven problematiek terug. Het gaat er dan om het vraagstuk van migratie te bezien in het licht van alle daarmee (noodzakelijk) verbonden aspecten, zoals huisvesting, onderwijs, gezondheidszorg en sociale zekerheid. Enkel door naar de samenhang der dingen te kijken, kan een effectief en uitvoerbaar migratiebeleid worden gevoerd door het Rijk, de medeoverheden en alle partners in de keten. Nu ontbreekt het nog aan die samenhang, waardoor het enkel sturen op instroom, procedure en uitstroom volstrekt onvoldoende is om een fatsoenlijke opvang en een succesvolle integratie te kunnen bieden.

**Namens de volgende Limburgse burgemeesters en de Commissaris van de Koning:**

Burgemeester C. van Basten-Boddin  
Beek

Burgemeester J.M. Penn-te Strake  
Maastricht

Burgemeester E. Geurts  
Beekdaelen

Burgemeester M.A.H. Clermonts-Aretz  
Meerssen

Burgemeester W.J.F. van der Rijt-van der Kruis  
Brunssum

Burgemeester D.W.J. Schneider (waarnemend)  
Simpelveld

Burgemeester A.P. Krijnen  
Eijsden-Margraten

Burgemeester J.Th.C.M. Verheijen  
Sittard-Geleen

Burgemeester N.H.C. Ramaekers-Rutjens  
Gulpen-Wittem

Burgemeester M.F.H. Leurs-Mordang  
Stein

Burgemeester R. Wever  
Heerlen

Burgemeester H. Leunessen  
Vaals

Burgemeester T.P. Dassen-Housen  
Kerkrade

Burgemeester D. Prevoo  
Valkenburg aan de Geul

Burgemeester R. de Boer  
Landgraaf

Burgemeester W. Houben  
Voerendaal

Burgemeester W. Gradisen  
Mook en Middelaar

Burgemeester M.D. de Boer-Beerta  
Roerdalen

E.G.M. Roemer  
Commissaris van de Koning in Limburg

## **BIJLAGE**

Voorwaarden waartegen is afgesproken de CNO voorbij 1 oktober 2022 open te houden

*1. Het Rijk komt voor 1 oktober 2022 met een politieke keuze (visie) op en uitvoeringsplannen voor de instroom, doorstroom en uitstroom in de asielketen, inclusief de middelen. Dit moet voorkomen dat we nogmaals in een dergelijke crisis geraken. Hierin moet ook kraakhelder worden gemaakt hoe we ervoor zorgen dat de doelgroep die niet mag blijven ook daadwerkelijk en zo snel mogelijk vertrekt. Dit laatste is ook van groot belang voor het draagvlak uit de samenleving. Daarbij wordt ook gekeken naar hoe met het onderscheid kansrijke/kansarme asielaanvragen sneller tot een beslissing kan worden gekomen.*

*2. Het Rijk zorgt voor een realistische, structurele (meerjarige) begroting van COA en IND (inclusief registratie en identificatie) die niet afhankelijk is van de instroom. Hierbij hoort ook het ophogen van de personele capaciteit van zowel COA als IND. Het kabinet heeft hier via het regeerakkoord reeds 100 miljoen beschikbaar gesteld voor de IND en 100 miljoen voor het COA.*

*3. Het Rijk brengt uiterlijk 1 oktober 2022 spoedwetgeving in consultatie (beoogde inwerkingtreding: 1 januari 2023) die een wettelijke taak creëert voor gemeenten om asielopvang te realiseren. Daarbij wordt expliciet ook de taak en rol van de provincies (waaronder die van de PRT) nader uitgewerkt en opgenomen. Over de invulling van deze rol worden nadere afspraken gemaakt.*

*4. Uiterlijk 1 oktober 2022 is er een transitieplan opgesteld door het Rijk over de afbouw van de CNO, waarbij deze afbouw in principe op 1 januari 2023 is afgerond. Dit transitieplan voorziet ook in het antwoord op de vraag aan wie de CNO wordt overgedragen.*